

Qa mi'taoku shipon k'wal toj jaxnaq'tzb'il jun lajaj q'ij, mo nya noq lajaj. Tqanil kyeqe jaxjal

B'i'n qu'n qa niqtu'chaoku aku tzaj toj qchwinqil, tze'ntla' jun qb'e, yabíl mo noq ti' juntl ti' toj qchwinqil, aku mi chi pon k'wal toj jaxnaq'tzb'il ila' q'ij mo nim tqan amb'il. Atzanjo tumil te Oregón **aku tz'ajb'en tej, tze'n tten tu'n mojite kyuk'a tk'wala toj jaxnaq'tb'il mi' shipon ila' q'ij mo nim amb'il**¹ ex tu'ntzin mina chi okx tzaqpi'na tuk'a tt'zb'b'il kye. Atzi'n nim tumil lo aku tz'ajb'en tey te mojb'il tu'n kukx tu'n tyolin kyuk'a ajxnaq'tzil mo aye tajwe jaxnaq'tzb'il, tu'ntzin tel tniky' te tze'ntzin txilnino tumil qa mi' xkanin k'wal jun lajaj q'ij, exsin tze'ntzin tumil tu'n tmojit tojo txnaq'tzb'il.

Titzin kb'antil tu'n

1. **Yolin mo q'amanxa tqanil tuk'a jaxnaq'tzb'il** : Qa b'i'n tu'n qa mi pon tk'wal ila' q'ij toj jaxnaq'tb'il, q'amanxa tqanil liweyku. Atzin jaxnaq'tzb'il aku mojin tuk'iy alky jun tumil tb'anilix, tlu'n mi' naja xnaq'tzb'il tu'n tk'wala, ex tu'n tok il ti'j xnaq'tzb'il tu'n tjapen b'aj.
2. **yoma alkyeqa ila' tumil ite'** : Qaninx toj jaxnaq'tzb'il tib'aj **xnaq'tzb'il te naq'chaj mo noq toj k'uxb'il mo mo junjuntl tumil te xnaq'tzb'il tu'n tb'ant** tu'ntzin mina naja xnaq'tzb'il tu'n tk'wal qa mi' xkanin ila' q'ij toj xnaq'tzb'il.
3. **Nink'unxa mo ka'yinx tumil tze'n tten tu'n tmeltz'aj toj xnaq'tzb'il toj tumil mo tze'nxtaq ta'ya** : Qa iltaq ti'j tu'n tiky'x mo tu'n tten k'wala tojo tembil tu'n mina txa'ya toj ja xnaq'tzb'il 10 q'ij, nya' kujxix tumil tze'n tten tu'n tmeltz'aj juntl majtl. A jaxnaq'tzb'il k-xel t-xnaq'tza'na kyi'j t-xilen lu.

¿Titzi'n tumil qa mi' xkanin jun k'wal 10 q'ij mo nim tqan toj jaxnaq'tzb'i l

Atzi'n toj tnam te Oregón qa mi xkanin jun k'wal toj jaxnaq'tzb'il **toj junx 10 q'ij** (exqa nti'x xb'ant tu'n toj jaxnaq'tzb'il mo noq tu'n tok tb'in xnaq'tzb'il) ayetzin jaxnaq'tzb'il at il kyi'j tu'n kawb'il **tu'n kyetz kyi'nqe** k'wal toj jaxnaq'tzb'il te jun majx. Qa atkutaq jun k'wal tu'n tetz toj jaxnaq'tzb'il te ila' q'ij mo nim amb'il, ex tu'ntzin txi ka'yit tumil tze'n tu'n toka, tzmaxitzin kxel ka'yitjo aj tpon tqanil toj jxnaq'tzb'il. Qu'n atzi'n tumil ikyjo, tb'anil qu'n qa ma' b'ant ikyjo nimxsin tokin kye jaxnaq'tzb'il, qu'n qa mina nimx il ntzaj, qu'n tu'n tib'ajo ikyjo netza pwaq kyu'n jaxnaq'tzb'il.

- Iltzin ti'j tu'n txi yek'it, qa atzi'n tumil ikyjo *nya* noq tu'n tkub' ewitku tkyaqil nb'aj. Atzi'n tumil ikyjo iltzin ti'j tu'n tjapen b'aj tze'nxix tumil, qu'n ikytzin k'wel yek'ita qa il ti'j tu'n tb'antxix toj tumil. Atzi'n tumil **nya'** nok tq'o'n il ti'j k'wal tuk'a xnaq'tzb'il ex ti'chaq junjuntl ti' aku b'aj toj tja.

¹[OAR 581-023-0006 \(4\)](#)

Tze'ntzinn toka tumil ikyjo

- **Qama'tz'etz mo qamač kub' qe tja** : Tb'ajlinxe junx lajaj q'ij qa mina npon k'wal toj jaxnaq'tzb'il, ex nt'i nb'ant tu'n toj mo ti'j xnaq'tzb'il, aku tz'el q'i'n mo aku jatz tb'i kyxolqe k'wal nchi pon, tu'n b'i'nku tqanil kyu'n ajkawil,
- **Ajtpon mo ajtkanin jun majtl** : O'k qa aj tb'ant mo ajtmeltz'aj jun majtl k'wal toj jaxnaq'tzb'il nti' tkujil tumil b'inchb'il tu'On tmeltz'aj. Aku txi tqanin mo txi tq'ama'n toj jaxnaq'tzb'il qa taj mo ma meltz'aj jun majtl tk'wal.

Qe tumil q ama tz'ex jun k'wal ila' amb'il.

Qa ma'taoku tz'ex k'wal toj jaxnaq'tzb'il ila' q'ij, me qa at te tinternet mo juntl tumil tze'n tten tu'n mina tz'el tpa'n tib' ti'j xnaq'tzb'il, aku ten ti'j xnaq'tzb'il exlaqa mi' xkub' ten toj jaxnaq'tzb'il. At junjun ch'uq tenb'il ntzaj kyq'o'n junjunl tumil te **xnaq'tzb'il, exla qa ite'xix toj jaxnaq'tzb'il mo no aku tz'ok kyb'i'n xnaq'tzb'il**, ikytzin juntl tumiljo tze'n tten tu'n mina chi el mo chi etz k'wal toj xnaq'tzb'il Atzin juntl tumiljo tze'n tten tu'n mina tz'etz tk'wala toj xnaq'tzb'il ex tu'n mina naj xnaq'tzb'il tu'n, exlaqa mi' xten toj jaxnaq'tzb'il, me mina jatz tb'i toj tz'b'b'inte.

Ax junjun ch'uq tenb'il te xnaq'tzb'il ti'j tze'n noka tu'n kyi'jqe junjun k'wal qa mina nchipon xnaq'tzil toj jaxnaq'tzb'il, me tu'nmpetz'in il ti'j tu'n txi tq'uma'n tqanil liweyku. B'alaqa atzin jaxnaq'tzb'il ja tokxa tk'wala aku ten toj:

- **Aku b'ant noq tu'n tku'b tb'in taq'in** ex noq tu'n txi tsma'n toj junjuntl plataforma mo noq toj internet.
- **Aq'until te xnaq'tzb'il** mo noq ti' junjuntl tumil aq'until tu'n tkub' tb'ichin exlaqa nya at toj jaxnaq'tzb'il, mo tjunalx ti'j, exsin qa noq ja' ta'yil, me at tmujb'il tyol mo txnaq'tzb'il kyuik'a ajxnaq'tzal. Ayetzin tmujb'il tib' toj xnaq'tzb'il *ayetzin tumil tze'n tten tu'n tyek'inte qa taj ti'j xnaq'tzb'il mo at toj xnaq'tzb'il* exlaqa nti' toj jaxnaq'tzb'il. Loqetzin junjun yek'b'il chi k'wel yek'it: Akula ten ila'ku tumil tze'n tten tu'n kyten k'wal toj xnaq'tzb'il, exqa tok ipb'il kyu'n tu'nn tb'ant kyu'n ex jni' kyaq'in.
 - **Tu'n kyten toj jun xnaq'tzb'il noq tuk'a video** : Tu'n tok kymujb'in kyib' toj jun xnaq'tzb'il kykyaqilx mo noq tu'n kyka'yin jun xnaq'tzb'il toj video
 - **Kymujb'il kyib' toj xnaq'tzb'il tuk'a ajxnaq'tzal** : Tze'n tten tu'n kyten toj mujb'il kyib' toj xnaq'tzb'il, nok tu'n jun ex nok tu'n juntl, tuk'a jun ajxnaq'tzal noq toj chat, mo tu'n txi kytz'ib'en jun tumil mo tu'n txi smet ton correo electrónico
 - **Q'olb'eb' toj Yolb'il**: Tu'n tten jun q'olb'il mo jun yol nim tqan tuk'a ajxnaq'tzal mo tuk'a nq'o'n tumil xnaq'tzb'il Tze'nkutla' kyuk'a k'wal tal netz'qa, aku ten mo tz'ok jun

yol kyuk'a nim tqan ton yolb'il kyuk'a ajxnaq'tzal ex kyuk'a kyman mo kytXu mo kyuk'a
noq ka'yilkye

Qa ma'taqku tz'ajb'enjo ila' tumil lo te xnaq'tzb'il te tk'wala, aku ten nxaq'tzb'il nyakutlaj at exlaqa
naqchaq ta'ya mo qa ma' tz'etz toj jaxnaq'tzb'il ila' amb'il. Qatzin qa mina xb'antxtz ikyjo, atzinn
jaxnaq'tzb'il aku mo il ti'j tu'n tjaw ttx'ixpin tten k'wal toj jaxnaq'tzb'il.

Onb'il kyeqe k'wal q amač chi etz toj jaxnaq'tzb'il ila' tqan amb'il.

B'i'n qu'n q ama chi etz k'wal toj jaxnaq'tzb'il, exlaqa b'sintaq, mo noqxsajxi jun ti', aku tzaj jun nya b'an
toj jun jxjal. Atzintla qaja tu'n kyten k'wal toj jaxnaq'tzb'il, tu'n mina naja kyxnaq'tzb'il, tu'n mina chi exa
toj jaxnaq'tzb'il exlaqa naqchaj ite'ya me tu'n mina naja kyxnaq'tzb'il. Atzi'n **tumil te 10 q'ij nxi' tu'n
mina** chi ten k'wal toj jaxnaq'tzb'il, jun tumil kyu'nqe ajkawil ex ikyxjo qe' ex loq'o'y nqo aq'unan kyuk'iy,
tu'ntjyet tumil tze'n tten tu'n kymojit kyk'wala toj mo tuk'a xnaq'tzb'il.

Mi' chi xob'e tu'n kyq'lb'i'n mo tu'n kyyoli'n tuk'a jaxnaq'tzb'il, mo tuk'a ch'uq te temb'il te xnaq'tzb'il mo
tuk'a ODE, qa atkutaq jun kyxela tib'ajo tumil te lajaj q'ij.